

Revista d'Igualada

SUMARI:

Esperit de convivència (editorial). — *Els jueus catalans: Una conversió*, per Carles Rahola. — *La crisi del llibre*, per J. Planas. — *Remembrança*, per Concepció Solà. — *Pan-Europa*, per Pere Puig i Quintana. — *L'artista Ràfols a Igualada*, per Abel Ribelles. — *D'economia industrial*, per Francesc Llansana. — *Al marge de la cultura igualadina*, per Josep Ferran i Soler. — *Notes bibliogràfiques*. — *Garba*. — *Gravats: Aiguafort*, per Albert Ràfols (reproducció). — *Caricatura*, per A. Junyent.

Banc Comercial de Barcelona

CAPITAL: 25.000.000 DE PESSETES

TOTALMENT DESEMBORSAT

CASA CENTRAL: PASSEIG DE GRACIA, 3 i 5

BARCELONA

SUCURSALS i AGENCIES:

Olot, Tarragona, Tortosa, Valls, Amposta, Ripoll,
Mora d'Ebre, Seu d'Urgell, Vendrell, Arbós, Gandesa,
Montblanch, Morell, Torredembarra, Santa Coloma de
Queralt, Vilaseca

BANCS ALIATS:

BANC DE PRÉSTEGS I DESCOMPTES

CASA CENTRAL: BARCELONA

SUCURSALS:

Badalona, Berga, Figueres, Girona, Granollers, Igualada,
Inca (Balears), Lleida, Manacor (Balears), Manresa,
Palma de Mallorca, Sant Feliu de Guixols, Port-Bou,
Santa Coloma de Farnés, Tàrraga, Vich

Banc Internacional de Indústria i Comerç

CASA CENTRAL: CARRERA SANT JERONI, 43

MADRID

SUCURSALS:

Aguilas, Albacete, Alacant, Ayamonte, Càdiç, Caravaca,
Cartagena, Cieza, Elx, Hellín, Huelva, Illa Cristina,
Lorca, Màlaga, Melilla, Múrcia, Orihuela, Puerto de
Santa Maria, San Fernando, Sanlúcar de Barrameda,
Sevilla, Totana, València, Yecla

TOTES LES OPERACIONS DE BANCA, BORSA
I CANVI

Farmàcia de LA CREU

Josep M. Cortada

Successor de J. PRAT

FUNDADA EN 1890

Prescripcions mèdiques - Específics nacionals
i estrangers - Apòsits - Herboristeria, etc.

Plaça del 17 de Juliol

IGUALADA

Revista d'Igualada

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ:

Sant Jaume, 6

Apartat 29

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

Igualada. . . .	6'00 ptes. any
Fora.	6'50 " "
Número solt. . . .	0'60 " "

LA "SUD AMÉRICA"

COMPANYIA D'ASSEGURANCES SOBRE LA VIDA

FUNDADA L'ANY 1895

EMET PÓLISSES DE DIVERSES CLASSES

que s'adapten per ses variats i condicions a totes les necessitats

Consulti al seu representant per Igualada i sa Comarca

JAUME CASTELLTORT i ENRICH

Concepció, 16

Telèfon 54

IGUALADA

en la plena seguretat de què trobarà la que vostè necessita

BANCO CENTRAL

Capital Autoritzat: 200.000.000 pessetes.

Capital Desemborsat: 60.000.000 pessetes

Fondo de Reserva: 20.000.000 pessetes.

M A D R I D

INTERESSOS DE COMPTES CORRENTS EN PESSETES

A la vista: Dos i mig per cent anual.—A vuit dies preavis: Tres per cent anual.—A tres mesos: Tres i mig per cent anual.—A sis mesos: Quatre per cent anual.—A dotze mesos: Quatre i mig per cent anual

CONSIGNACIONS A VENCIMENT FIXE:

Aquestes consignacions, que admet el Banc per l'import de la quantitat que entrega el client, donen un interès de tres i mig per cent anual a tres mesos, de quatre per cent a sis mesos i quatre i mig per cent a un any.

Caixa d'Estalvis: Interès de quatre per cent anual.

Totes les operacions de Banca i Borsa

SUCURSALS:

Albacete, Alcalà la Real, Alcàzar de San Juan, Alcoy, Alacant, Almansa, Almeria, Andújar, Antequera, Archena, Arenas de San Pedro, Arévalo, Astorga, Avila, Ayora, Badajoz, Balaguer, Barcelona, Barco de Avila, Beas de Segura, Bellpuig, Benavente, Berga, Campo de Criptana, Carcabuey, Carcagente, Carmona, Cazorla, Cebreros, Cervera, Cisterna, Ciudad Real, Córdoba, Deimiel, Dos Hermanas, Enguera, Haro, Hellin, Igualada, Jaén, Játiva, La Bañeza, La Carolina, La Roda, León, Lleida, Linares, Logroño, Lora del Río, Lorca, Lucena, Madrid, Málaga, Manresa, Manzanares, Marchena, Martos, Mataró, Medina del Campo, Mora de Toledo, Morón de la Frontera, Murcia, Nájera, Novelda, Ocaña, Oropesa, Osuna, Peñaranda de Bracamonte, Piedrahita, Priego de Córdoba, Ponferrada, Porcuna, Puente Genil, Quintanar de la Orden, Reus, Ronda, Sahagún, San Clemente, Santa Cruz de la Zarza, Sevilla, Sigüenza, Sueca, Talavera de la Reina, Tarancón, Toledo, Tomelloso, Tortosa, Torredelcampo, Torredonjimeno, Torrijos, Trujillo, Ubeda, Utrera, València, Vilacañas, Villa del Río, Villanueva del Arzobispado, Villarrobledo, Villarrubia de los Ojos, Yecla.

Filial: BANC DE BADALONA, Badalona

SUCURSAL A IGUALADA:

Rambla General Vives, 16 i Sant Cristòfor, 31. — Telèfon, 16. — Apartat, 32. — Direcció Telegràfica: CENTROBAN

REVISTA D'IGVALADA

Any I

Setembre de M.CM.XXIX

Núm. 4

ESPERIT DE CONVIVÈNCIA

REIEM que cada generació té una manera particular d'apreciar les coses. Aquest, diguem-ne criteri subjectiu, podrà manifestar-se en forma més o menys destacada i potser representarà un progrés o bé una pèrdua de posicions. Però el senyal del canvi serà sempre remarcable.

Evidentment, aquesta transició no afecta en res les idees bàsiques de la humanitat. Les directrius espirituals romanen immutables, amb llur sublimitat, a través de tots els canvis i de totes les transicions.

Nosaltres ens referim únicament als ordes de la vida social. En els negocis, en la política, en les arts i en les lletres, i fins i tot en la vida domèstica, els homes d'una generació tenen, gairebé tots, una diferenciació, més petita o més acusada, amb els homes de la generació successiva. La pugna entre la vellesa i la joventut, cosa normal i profitosa quan està inspirada en un noble estimul, no és res més que el resultat de la convivència de dues generacions distintes.

Si els joves d'avui ens féssim sovint aquestes consideracions, voldriem, tanmateix, que el pas de la nostra promoció fos senyalat per un notable millorament social. Sentiríem damunt nostre el pes, una mica ingràvid, de la responsabilitat. I de l'actuació de les generacions passades, en quant ens semblés equívocada, no en fariem mai motiu de blasme, sinó una font d'alliçonament i d'experiències.

Quina serà la marca de la joventut actual? Ara, el record de la nostra vida adolescent ens dóna, per contrast, una possible distinció. En aquells temps, que avui ens semblen tan remots, la nostra ciutat—i moltes d'altres—era remoguda per unes lluites incessants. Els partits polítics, tant com agrupacions d'homes amb determinades idees, havien de comportar-se, necessàriament, quasi fatalment, com legions ferotges de gladiadors. Hom no comprenia el propi triomf sense l'anorreament de l'adversari. El poble era una mena de públic de circ.

Cada vegada que girem els ulls vers aquells temps passats, sentim el convenciment interior de què llur retorn és gairebé impossible. Entre la joventut de la ciutat—s'entén la joventut que pensa i que es prepara—sembla dibuixar-s'hi cada dia amb més precisió un noble esperit de convivència. Podrà haver-hi diversitat d'ideals, fondes conviccions que abastin tota la immensa intimitat de cadascú i trascendeixin naturalment a fora, sense forçades exterioritzacions. Però la passió sistemàtica, l'odi rural, la que en llenguatge figurat podríem dir-ne "cacera de l'home", ens semblen, per ara, bandejades per les joves promocions.

Nosaltres voldriem que aquest esperit de convivència, que en res altera les conviccions personals i facilita encara el triomf de la veritat, anés arrelant més i més en la joventut de la ciutat. I tindriem per un gran triomf de la nostra generació que aquest ambient de respecte mutu, d'apreci personal, de noble cooperació ciutadana, animés, en el dia de demà, tota la nostra vida col·lectiva.

ELS JUEUS CATALANS - UNA CONVERSIÓ

PER CARLES RAHOLA

ENTRE els jueus de l'aljama gironina que varen sobresortir per llur saviesa i llurs virtuts té relleu la figura de Josep Estruc Benet, que no vacil·là a fer el sacrifici de la pròpia religió per tal de salvar de la darrera pena un delinqüent. El seu pietós gest és descrit amb tots els detalls en una lletra que els Jurats de la ciutat varen adreçar al Rei amb data del 4 de març del 1417 i que Enric C. Girbal va transcriure del *Libro de Correspondencia de los Jurados*, obrant a l'Arxiu municipal.

A començaments del mateix any havia estat assassinat a Caldes de Malavella un jueu de Girona: Vidal Petit. Com autor del crim fou pres i condemnat a mort En Guillem Serratós, de la parròquia de Franciac, d'aquell terme i baronia de Llagostera. Disposada l'execució de la sentència, el reu ja era al peu de la forca, quan va presentar-se Josep Estruc i, adreçant-se al governador, va pregar-li el perdó de Serratós i ell, en canvi, es convertiria tot seguit al cristianisme. Va negar-s'hi de moment el governador, però Estruc insistí. Aleshores el bisbe i els jurats varen intercedir. I el governador, tenint en compte que es tractava d'un dels principals jueus de la ciutat, accedí a suspendre per uns dies el compliment de la terrible sentència.

El mateix dia fou solemnement batejat Josep Estruc en el monestir de Santa Clara, apadrinant-lo el bisbe Dalmau de Mur i l'abadessa, els quals varen posar-li els noms de Dalmau i Benet.

Amb la conversió d'Estruc és de creure que Serratós fou perdonat, si bé aquest afer estava encara pendent de resolució el 4 de maig de l'any dessús dit, veient-se obligats els jurats a demanar

la intercessió de Grau Alemany, conseller i camarling del Rei.

En d'altres documents apareix que, a més del jueu Vidal Petit, fou assassinada la seva muller Margalis, i que aquest matrimoni tenia un fill, Marc, que fou també batejat i que, junt amb altres de la seva família, va percebre més tard alguna quantitat, segurament en concepte de indemnització, per haver-se querellat davant la justícia.

Serratós va tenir per complis un tal Bernat Sunyer, de Canet d'Adri, però aquest no fou molestat gens ni mica i gaudí de la impunitat més absoluta, de la qual cosa es queixaren amargament els jurats de la ciutat en diverses lletres adreçades als Reis i a d'altres personatges, a començaments del 1420. Sunyer, reu "de crims, de homeys, e de traicions e de trencaments, e de robaments de Esgleyes, e de furts e de molts altres malefics...", gaudia de la més gran protecció i es burlava dels tribunals i de les lleis, fins a l'extrem que en 1432 va tenir el cinisme de presentar-se a la ciutat, amb un salconduit, com adscrit al servei de l'armada reial, i capturat per la Cúria, pels molts crims que havia comès, els oficials reials es penedien d'haver-lo fet presoner, tement de incórrer en desafecte del Rei.

Contrasta verament la protecció atorgada a Bernat Sunyer amb les persecucions de què eren víctimes els jueus, com contrasta aquell subjecte amb la nobilíssima figura de l'abnegat Josep Estruc, ben digne, per cert, de la jueria que va produir homes com Bonastruc de Porta i molts altres artífexs de la cultura hebrea catalana a l'Edat Mitjana.

LA CRISI DEL LLIBRE

PER J. PLANAS

AMB aquest tòpic que ens serveix de títol, n'hi ha hagut prou per a armar una polèmica de proporcions considerables, que ha estat el gran succés periodístic d'aquest estiu. Tothom hi ha dit la seva. Diaris i revistes n'han omplert les planes, i al fi i al cap—aquesta vegada gràcies a la impetuositat una mica intempestiva del senyor Estelrich,—tot ha acabat amb unes picabaralles personals, d'un gust pèssim, en mig de la desorientació més general.

Aquests acabaments, ja resulten una cosa tradicional en les periòdiques discussions sobre qualsevol cosa. Tothom viu en mig d'una gran beatitud fins que per qualsevol causa es planteja la qüestió. Aleshores, tothom es desvetlla i tothom es llença esbojarradament a cercar la solució. I heu's aquí que entre tots plegats no s'entenen, comencen a fer-se retrets, i la cosa acaba com Déu vol.

I, no obstant, els mals existeixen. En aquest cas, existeix la indiferència del públic pels llibres, però ningú no hi troba remei i ni tan sols se'n sap la causa. ¿No podria influir molta part en tot això el fet de què els nostres literats miren massa enfora? Heu's aquí la clau de la qüestió.

Els nostres escriptors, en pocs anys han realitzat una tasca formidable. Tothom ho pregona, i amb justícia. Han fet de la nostra llengua, una llengua plàstica, rica, perfectament articulada. Algunes de les nostres institucions culturals, han atret l'admiració de professors estrangers i d'eminències universalment reconegudes. Han creat revistes de confraternitat amb països afins. Han fet tot això i cent coses millors encara... Però, ¿i el públic català, mentretant?

El públic català, estava tan saturat d'aquest cofoisme de *meeting* i de discursos de Jocs Florals, tan imposat d'aquest pairalisme de drama pitarresc que li predicaven a tort i a dret, que quan va arribar l'hora de girar full, no fou prou amatent per a l'evolució, i ha quedat reraçagat. D'aquí ve, precisament, aquest divorci espiritual entre escriptors i els que haurien d'ésser lectors. I és que el gran

públic de les comarques, continua en el mateix estat d'entusiasme primari, perquè ningú no s'ha cuidat de fer-li veure la seva inconseqüència. Ben al contrari: preocupats els escriptors per temes de cultura universal, no han evitat que la diferència es fes cada cop més fonda.

Hi ha un fet, ben recent, que presenta meravellosament esquematitzada la nostra qüestió. Mentre tothom s'ha afanyat a donar, comiat amb la màxima cerimònia, al rus Sergi de Diaghilew mort fa pocs dies, al qual ningú no coneixia i a ben pocs interessava, només amb unes quantes ratlles aparegudes en un setmanari, i encara signades amb unes inicials, s'ha protestat del fet d'haver inclòs en la nova revista del Còmic, un quadre explotant la memòria d'Àngel Guimerà [després de cinc anys de la seva mort!

El fet és simptomàtic, com ara s'acostuma a dir. I mentre els escriptors no es preocupen més que de posar-se a l'altura del corrent europeu, el públic de ciutats com la nostra no compra ni un sol llibre, perquè creu de bona fe que la seva obligació es redueix a aplaudir qualsevol troupe de desgraciats que tingui la genialitat de cantar-li una sardana, entre unes decoracions que reproduïxien aspectes de Montserrat.

Així, doncs, no hi ha crisi del llibre ni, molt menys encara, crisi del caràcter, ja que ni un sol dels que aplaudeixen rabiosament aquestes moxigangues en qualsevol teatre de poble, no dubta gens ni mica de què amb els seus aplaudiments està consolidant el pervenir de Catalunya. El què li manca, només, és que unes quantes campanyes intensives l'orientin.

Heu's aquí, en definitiva, la situació entre els escriptors i el seu públic, una situació, per cert, curiosíssima i molt original. Ara, als afectats per aquest estat de coses pertoca de trobar-hi remei. No obstant, com que la separació mútua es fa cada dia més accentuada, fóra bo d'aconsellar-los que no esperin gaire a començar.

REMEMBRANÇA

PER CONCEPCIÓ SOLÀ

LA Festa Major d'enguany ens ha deixat un record que pel seu caire delicat i exquisit volem esmentar, fent, a l'ensem, justícia a l'espiritualitat d'aquesta ciutat titllada mantes vegades d'excés de mercantilisme, de positivisme accentuat.

En celebrar-se el LXVI aniversari de la fundació de l'Ateneu Igualadí, el President, don Emili Sabaté, dedicà un record als avantpassats que cooperaren a l'engrandiment de l'Ateneu i demanà un minut de silenci per a evocar la memòria del benemèrit igualadí el P. Mariano Ferrer, fundador del Centre al·ludit.

Aquell minut de silenci col·lectiu pregat als fills i néts dels que havien viscut l'actuació generosa del P. Mariano dins del Casal de l'Ateneu, aquell minut de silenci evocador fou un homenatge humil, però delicat, fou un tribut de reconeixença.

Cal remarcar que l'estat actual de civilització d'un poble és el llegat de les generacions pretèrites, més encara, dels homes eminents que han deixat la empremta en les manifestacions d'orde cultural i progressiu. Les institucions que avui floreixen esponentoses són el fruit assaonat d'una petita obra que el temps ha fet fruitar. En l'aixoplugar-nos dessota la robusta alzina cal no oblidar que en un temps llunyà fou un aglà: si l'aglà no hagués gaudit de condicions generadores l'alzina, avui, no ens aixoplugaria.

Un poble conscient de la seva missió, que sent bategar la vida, té el deure d'honorar els avantpassats que li aportaren glòria. Una ciutat creix espiritualment enaltint el record dels seus fills il·lustres. Confessem que Igualada els ha negligit una mica. Ha deixat en l'oblid més pregon homes eminents que, tal volta, situats en altra ciutat tindrien un monument que perpetuaria la seva memòria; hom hauria esculpit la seva efígie, allixonant, així, les noves generacions.

A la joventut gaudidora de la ciutat embellida cal esmentar els homes de fortitud moral que han esmerçat les seves activitats en el desenvolupament progressiu de la ciutat.

Dins d'aquest marc, la figura del P. Mariano és d'un relleu indiscutible, és d'una fisonomia moral complexa; és un sociòleg que s'avança al seu temps, que planteja problemes socials que pràcticament resol. Pot estudiar-se la seva actuació des de diferents caires: en l'aspecte pedagògic implanta la cultura de l'obrer en lo qual es mostra innovador; en el caire filantròpic és l'ànima de l'Hospital d'Igualada, coopera en la Caritat Cristiana, figura en primer lloc en tota obra de caritat pública i privada; en l'aspecte humanitari guareix els malalts per mitjà del, llavors, nou sistema mèdic l'Homeopatia, essent-ne un dels innovadors a Espanya, i gaudint dins de la hahnemanniana ciència d'un prestigi que ningú ha superat. Homeòpates de renom l'anomenaven Mestre i s'honoraven dient-se deixebles del P. Mariano.

L'Acadèmia Mèdico-Homeopàtica de Barcelona ha biografat el P. Mariano en l'obra *Libro del International Homœopathic Council*. És un formós volum en quart, il·lustrat amb profusió de retrats, on ressenya el Congrés Homeopàtic celebrat a Barcelona l'any 1924. Àdhuc fa la història de l'Homeopatia i esmenta els metges que han conreuat a Espanya aquest sistema mèdic.

La biografia del P. Mariano, encara que breu, hi és acurada i documentada.

No sols en el món de la ciència homeopàtica gaudia d'alt prestigi, sinó també entre homes que avui són glòria de la ciència i de les lletres. El gran filòsof Jaume Balmes, amic seu de joventut, el tenia en gran estima. Habitualment, Balmes portava a la butxaca un exemplar de la *Imitació de Crist*, del qual amb una amical dedicatòria el P. Mariano n'hi

havia fet ofrena. Aquest obsequi—li digué una vegada, Balmes, mostrant-li el llibre—és el millor que podies haver-me fet. El nostre excels poeta Jacint Verdaguer era amic seu; Víctor Balaguer, que féu el llegat de la Biblioteca-Museu Balaguer a Vilanova i Geltrú, li dedicava exemplars de les seves obres; i encara podríem esmentar-ne d'altres.

Si homes de prestigi reconegut donaven tribut d'admiració a la mentalitat i bonesa del P. Mariano, ¿és just que els seus compatricis no hi col·laborin?

¡Com dol que no se n'hagi publicat una biografia extensa, per un autor competent, que senti

bategar l'amor per les glòries d'Igualada!... Quan els nostres descendents sentiran la pruija d'esmenar la nostra deixadesa, que la crítica no pugui al·ludir les paraules del poeta, quan diu:

*y fijados en rotos pergaminos
se divulgan muy grandes desatinos.*

Igualada, Setembre de 1929.

Devem remarcar que l'Ateneu conserva viu el record del seu fundador i venera el bust del P. Mariano col·locat en lloc preminent.

PAN-EUROPA

PER PERE PUIG I QUINTANA

LA característica general dels temps de la postguerra, serà indubtablement, en la història, la rapidesa amb què certes utopies i multitud d'esdeveniments inversemblants, s'han informat realitats degut a grans fets circumstancials fortuits.

Vells imperis ancestrals enderrocats per a donar lloc a joves sobirania; canvis de règim en el govern de pobles que una tradició secular havia consagrat; variacions d'orientació en les directrius nacionals, que van fins a les mateixes arrels ètniques; profundes transformacions, en fi, en l'Economia, en l'orde social i polític, que els estadistes més perspicaces i els polítics més progressius no haurien mai imaginat. La guerra fou en tota llur complexitat, un xoc tan profundament poderós, que canvià la faç del món i obrí insospitats camins en la trilla històrica de la humanitat. Dintre el seu desequilibri immens totes les previsions fracassaren i en la inestabilitat actual que l'ha succeït s'hi fa difícil encara de senyalar directrius.

Una de les idees que més ràpidament ha progressat potser, passant de la ment de filòsofs i pensadors polítics al programa d'estadistes pràctics, ha estat la gran utopia Pan-Europea.

D'ençà de l'any 1923, en què el comte Coudenhove-Kalergi, escriptor xec de llengua alemanya, el nom del qual marcarà una fita en la història del pensament, llençava la seva doctrina i fundava a Viena la Unió-paneuropea fins a l'èxit actual de les seves teories, han passat només que sis anys. En aquest breu espai de temps, la idea s'ha obert camí, ha fet prosselitistes, ha saturat de comentaris els medis internacionals, i ha estat portada als estadis de Ginebra per un polític tan realista com el primer francès Briand. La transcendència d'aquest sol fet, doncs, li obra àmplies perspectives.

Quines possibilitats té de realització el projecte de Unió europea? Contra necessitats concretes de

les quals n'és única solució, hi han dificultats considerables; per damunt de fets que el reclamen hi ha antagonismes de difícil reducció. Per això la seva aplicació en teoria, suposa delicats arranjaments.

Sembla que hi han dos motius principals que impulsen l'acció de Briand: la competència econòmica americana, i el perill comunista rus.

El fet d'una influència americana, és evident a Europa, no sols en l'orde econòmic, ans encara en l'orde moral. El primer aspecte és, però, de immediates conseqüències. És Coudenhove-Kalergi qui en senyala els seus perills.

L'Amèrica del Nord—diu—degut a la seva extensió territorial, a les facilitats de la seva textura política que fa que unes mateixes lleis regeixin tot el país, es salva de la fragmentació duanera, pot establir una ampla divisió del treball i còmpta amb un mercat propi; fets, tots aquests, que garanteixen la formidable prosperitat de la seva indústria. Això, ultra un benestar interior que es manifesta en un sanejament social i en un augment progressiu, li dona àmplis avantatges en els mercats exteriors. Aquest és l'immediat ressort de la seva força econòmica.

Europa, en canvi, dividida, ofegada dintre una xarxa de lleis aranzelàries i mesures proteccionistes, amb infinitat de traves duaneres que encareixen els seus productes, es troba en un estat de inferioritat.

El disgregament polític de la postguerra acabà de desmembrar la seva Economia i d'aquí ve l'empobriment de la mateixa i la destrucció de la seva indústria. Conseqüència de tot això, és el malestar social, l'atur forçós, la tendència de les masses a les aberracions doctrinàries de millorament social, tal la doctrina comunista; en una paraula la inestabilitat econòmica creant el perill rus i afavorint els maneigs de la Tercera Internacional.

Aquests dos grans aspectes que acabem de senyalar, són els més notablement eficaços per a atreure l'atenció del polític sobre el projecte pan-Europeu. Són, podríem dir, el caire immediat irrealista de la qüestió, i els que faran donar segurament els primers passos cap a la seva realització. Al costat d'aquests, però, trobem els que addueix el filòsof, l'idealista i que resulten ja d'una més llunyana consideració.

Coudenhove-Kalergi, en considera de polítics, de psicològics i d'orde pràctic.

Examinarem els principals lleugerament, per no allargar massa el present article. Entre els primers, en veu un manifestat en un procés de integració que s'opera sobre el globus. Hi ha una tendència a formar agrupaments continentals, móns a part i definits en l'orde internacional. Considera els tals, dividits en cinc agrupacions; l'europea, la russa, l'asiàtica, l'americana i l'anglesa. En orde a aquestes darreres les idees d'En Kalergi, s'han vist efectivament ratificades pels darrers esdeveniments mundials. La pujada del president Hoover a l'Amèrica del Nord amb la seva política econòmica, imperialista i pan-americana; la política colonial tradicional d'Anglaterra amb tendència a un consorci autonòmic de dominis britànics—una recent manifestació de la qual és el tractat amb Egipte—; el desvetllament nacionalista xinès a l'Àsia oriental i la tendència universal d'expansió social russa, són fets ben simptomàtics.

Els factors psicològics de pan-europeisme, es poden reduir a dos: la unitat de cultura europea, amb un fons helènic i cristià i la comunitat de democràcies polítiques.

I dintre l'orde pràctic últimament esmentat, hi ha com a qüestió important, la del desarmament immediat que seguiria naturalment a un conveni pan-europeu, reduïnt les despeses nacionals i evitant el perill de guerra. Tot això resolt i efectuat dintre el si de la S. de N. i amb un criteri ampli, equànim i pacifista, comptant amb l'adhesió cordial d'Anglaterra, Amèrica i àdhuc de Rússia, junt amb la resta del món, és en alguns trets esquematitzats, el programa dels pan-europeistes que En Briand patrocina en els punts més pràctics.

La seva realització té al davant obstacles innombrables. Alguns com la qüestió de les minories, la revisió de fronteres polítiques, i el problema dels deutes de guerra presenten àrdues dificultats. Amb tot, l'actitud de Stresseman en quant al primer, l'èxit de la Conferència de la Haia i l'ambient de pau que hi ha a Ginebra, semblen facilitar-ne la solució. Vingui, doncs, l'entesa europea en la forma adequada que sigui, i marxem a aquell integralisme universal predit per certs escriptors polítics, però per via de llei natural i respectant les característiques ètniques, geogràfiques i polítiques. No de la manera anàrquica i absurda de les teories d'extrema esquerra, que duen solament al caos i a la immediata destrucció.

L'artista Ràfols a Igualada

DINTRE poques setmanes—possiblement del 20 al 30 d'octubre—ens serà donat als igualadins que estímem els goigs i les emocions immaterials, un espectacle d'art—i diem espectacle en l'acceptió més alta i més pura del mot.

Albert Ràfols, un vilanoví, que té a temporades el seu sojorn a la fresca vila del Capelló, es proposa venir ací a exhibir unes mostres del seu art, i la Casa de Cultura que funciona a l'edifici de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha acollit, generosa com sempre, els propòsits del jove i simpàtic artista.

Durant els darrers anys hem vist sovint exposicions d'art a la nostra ciutat, és cert, però això, aquesta freqüència, que en altres ordes pot esmussar sensibilitats no ha de llevar entusiasmes ni cordialitats. Altrament, REVISTA D'IGVALADA és jove i no ha vist encara cap d'aquestes manifestacions. Per tant, no ha de fer estrany a ningú, que rebí la pròxima exposició amb un repic de festa i amb una joia d'infant meravellat.

Albert Ràfols no és un inconnegut. És jove però no és pas novell. Anys ha que pinta. Adolescent encara, va passar per les sales d'exposicions i la premsa ha subratllat en diverses avinenteses la valor de les seves obres. L'any passat, obtingué un èxit total a Capellades i la seva exposició constituí la nota més interessant i més granada de la Festa Major d'aquella inquieta vila.

Ràfols vindrà d'ací a poques setmanes, i ens mostrarà la seva obra de pintor i ens donarà les primícies de la seva nova modalitat, no menys difícil ni menys interessant, d'aiguafortista. REVISTA D'IGVALADA sent el goig d'anunciar des d'aquest lloc aquesta exhibició i de fer conèixer als seus lectors un avant-goût del seu art.

Reproducció d'un aiguafort de N'Albert Ràfols

D'ECONOMIA INDUSTRIAL

PER FRANCESC LLANSANA

QUAN en un producte manufacturat de segona necessitat i subjecte, per tant, a lleis econòmiques infal·libles l'oferta sobrepassa la comanda, s'esdevé la crisi. La producció és superior al consum: heu's ací el problema vital en la indústria textil cotonera.

És innegable que el millor remei a aquesta crisi seria exportar el sobrant de producció, mes per a poder concórrer amb èxit a la conquesta de nous mercats precisen dos factors importantíssims —que malauradament, i a desgrat de les temptatives hom no ha pogut encara assolir—com són, la baratura de l'article manufacturat i les facilitats bancàries sobre l'estranger.

Si examinem d'aprop el problema i descartem la improbable exportació dels nostres teixits, veurem com queda reduït a dues solucions: augmentar el consum o disminuir la producció.

L'augment de consum es troba exclusivament a mans del consumidor que té dret a comanar, sigui per comoditat o per tirania de la moda, l'article que més li plagui; però dintre els límits del consum i en articles similars hi concorren la producció nacional i estrangera. En tractar d'augmentar la venda de la primera que portaria com a conseqüència lògica una disminució de importació de la segona, canvia completament el caire de la qüestió, i de mans del consumidor—ignorant en la matèria i snobista per sistema—passa a les de l'industrial i comerciant o detallista que, com a intermediari, és també un consumidor però intel·ligent, que té al seu arbitri, sempre i quan l'article respongui a les exigències del mercat, el decantar el client envers la producció nacional.

En disminuir la producció, apart de la lluita aferrissada que representa el destruir uns interessos

creats i quin efecte es tradueix en aquest greu malestar econòmic que avui a travéssem, topem amb el problema que en els moments actuals preocupa tant els anglesos: ¿com emprar les energies sobrants?

És lògic, doncs, que el sobrant de producció vagi emmagatzemant-se: d'aquí deriven, entre altres, dos problemes; l'un que ateny a la indústria i l'altre a l'economia del país.

En general, l'industrial, passats els anys de crisi de la postguerra, si no ha vist minvar el seu capital ha tingut d'emprar-lo apilant existències i, si a desgrat de tot ha pogut nivellar la producció amb la venda, pot dir-se que ha sortit del pas; però aleshores es troba amb qui, no podent igualar i veient-se obligat a fer-ho per a atendre compromisos ineludibles, ven a sota preu de cost, bo i desorientant el comprador i produint una fonda crisi econòmica, donant-se el cas paradòxic de què a una alça de preus en la primera matèria ha correspost una baixa en l'article elaborat.

Baix el punt de vista de l'economia del país, és lògic que la mateixa, en poc o en molt, en surti perjudicada. Tractant-se d'una indústria la primera matèria de la qual s'importa de l'estranger i havent-hi un excés de producció, és indiscutible que es compra una cosa que no es necessita, lo qual vol dir un desnivell més gros entre la importació i l'exportació que a la llarga ha d'influir en el sentit de desvalorització de la moneda.

Sigui la que es vulgui la solució que es doni al problema, el resultat serà disminuir poc a poc la producció emprant els capitals i energies sobrants en altres indústries, similars o diferents, els productes de les quals s'importen avui dia, en molta part, de l'estranger.

AL MARGE DE LA CULTURA IGUALADINA

PER JOSEP FERRAN I SOLER

Es un fet evident que en l'orde cultural Igualada comença a ésser una realitat. Algunes de les nostres entitats—no és necessària en aquest moment una enumeració que, altrament, en la nostra REVISTA ja ha estat feta—comparteixen la responsabilitat d'una acció pro-cultura igualadina. A un hom li és possible actualment, llegir en biblioteques, escoltar conferències, visitar exposicions i fins, de tant en tant, assistir a sessions de bona música.

És indubtable que totes aquestes activitats reclamen una organització que no és possible d'obtenir sense un previ interès i simpatia, i a vegades una abnegació, per part dels elements directius. De totes, però, la que més exigeix un especial interès, pel fet de precisar un renovellament continuat i una novetat de temes, és la dissertació, la conferència.

Uns concerts de bona música poden fer vibrar la vostra sensibilitat de mil maneres diverses; unes exposicions de pintures poden donar-vos ocasió d'observar estils antagònics, apreciacions artístiques diametralment oposades, tot i no privar-vos de reconèixer que allò que veieu, són, comptat i debatut, pintures. Un seguit de conferències, en canvi, poden presentar-vos horitzons vastíssims i per mica que conveniu a reconèixer al conferenciant una competència en els assumptes a tractar, recolliu per als vostres coneixements un dipòsit de valors inapreciables.

Així i tot, l'home que s'interessa per les coses de l'esperit i malda per una formació cultural, és naturalment ambiciós i demana, exigeix sempre, estudis més amplis i coneixements més intensos. Això li fa reconèixer que la simple conferència tot i tenir enormes possibilitats per a desvetllar nobles inquietuds i obrir límits al pensament humà, no té l'eficàcia d'un curset de varies lliçons, que pot fa-

cilitar-vos sempre una visió més complexa i un estudi més consciencut.

El curset és, potser, el medi—apart de les lectures, sempre absolutament necessàries—que pot ajudar-nos a obtenir una veritable formació de caràcter general. Uns cursets d'art, d'economia, de història, de filosofia, de literatura, hauran deixat en nosaltres un sediment que és interessant perquè és divers. Potser li semblarà a algú que en aquestes apreciacions bandegem l'especialització. Lluny d'això, plau-nos constatar com precisament sense una prèvia cultura general no és possible un encarilament eficaç vers una especialitat determinada. Vegeu, sinó, com en tots els casos, les cultures parcials priven a l'individu d'assolir una personalitat ben definida. Una cultura literària, una cultura musical, una cultura artística, sense el complement d'una cultura general, són causa, moltes vegades, de fracassos insospitats i esllanguiments prematurs.

Fins avui l'entitat igualadina que ha portat a cap una obra més conseqüent i estructurada dintre de les activitats senyalades anteriorment, és l'Ateneu, de llarga tradició cultural abastament reconeguda. Ella ha estat la que ha tingut cura d'organitzar, ademés de conferències i exposicions, cursets de filosofia, de història, de comptabilitat, de tecnologia textil. Hem de reconèixer, és clar, que hi té una obligació moral si vol donar una formació complementària als alumnes que surten de la seva escola i post-escola, però així i tot, la seva tasca té una vàlua innegable i beneficia extraordinàriament la ciutat.

No hauria d'ésser sols l'Ateneu, però, qui hauria d'orientar l'eficàcia de la seva obra cultural amb l'organització de cursets. L'exercici d'un ideal de cultura no ha estat mai una funció exclusivista i les altres entitats igualadines haurien de comprendre la

responsabilitat d'una actuació que si no és ben bé passiva, no dóna, tanmateix, el rendiment que hom en podria esperar. Potser la manca d'entusiasme en la joventut i llur manifesta inhibició per les actuacions públiques són les causes que determinen aquesta inactivitat. És innegable que la joventut posseeix qualitats remarcables per a donar escalf de vida a velles organitzacions socials: és emprenedora, enèrgica, optimista, radical. La llàstima és que l'emmerçament d'aquestes activitats no es basa sempre en una orientació encertada i, moltes vegades, hom és emprenedor, enèrgic i optimista en circumstàncies que hauria d'ésser, precisament, tot el contrari. Constatada aquesta particularitat, entrem ja de ple en un problema d'educació: encarrilar les qualitats ben definides de la joventut vers un ideal superior de cultura; despertar en les joves promocions un interès per les coses de l'esperit i fer que compren-

guin, a la vegada, la necessitat d'actuar, no com a simples espectadors, sinó com a "meteurs en scène". Heu's ací l'ideal.

Les possibilitats d'assolir aquest ideal no són tan escasses quan anima a la joventut un esperit de convivència. En el nostre article editorial, parlem de com això és, en la nostra ciutat, una realitat vivent.

Una afinitat en l'apreciació d'algunes d'aquestes consideracions i a l'ensem l'afany de contribuir, dintre del marc més o menys reduït de les seves possibilitats, a l'enlairament de la cultura ciutadana, és el què havia fet néixer a REVISTA D'IGUALADA la idea d'organitzar unes conferències de formació social i política, dedicades a la joventut.

Si, com naturalment voldríem, aquesta idea es confirmés en una realitat, els nostres lectors ja en foren al corrent.

NOTES BIBLIOGRÀFIQUES

La Ciutat de Girona, per Carles Rahola.—"Enciclopèdia Catalunya". Barcelona.

L'Enciclopèdia Catalunya — la més vasta empresa de l'Editorial Barcino — ha iniciat la publicació d'uns volums dedicats a les ciutats catalanes, amb el llibre de Carles Rahola "La Ciutat de Girona". La idea que ha precedit la publicació d'aquests volums, és excel·lent. El conjunt de publicacions editades fins avui que — més o menys directament — han fet referència a les nostres ciutats, no han reeixit a donar més que una idea vaga, fragmentària, de llur real valor històric, geogràfic, artístic i econòmic, i això és causa de què hom ignori l'existència d'una infinitat de factors que, en el transcurs del temps, han donat a les ciutats una importància històrica, una preponderància econòmica, etc. Si aquest desconeixement es limités a ciutats relativament llunyanes amb les quals no ens unissin vincles geogràfics, ni motius de convivència social, no caldria, tanmateix, que arribéssim a desesperar-nos. Però és que la nostra ignorància és un fet evident amb referència a ciutats veïnes i fins a la mateixa en què vivim.

En tals circumstàncies, la publicació d'aquests volums té una doble eficàcia: la d'interessar alhora a l'home de la ciutat — el protagonista de l'obra, podríem dir — i al visitant, al turista, que l'utilitzen com a Baedeker. Ha fet bé l'Enciclopèdia Catalunya de començar per la ciutat de Girona i d'encarregar l'obra al senyor Rahola. Dificilment podríem trobar una altra ciutat i un altre home que poguessin oferir-nos, conjuntament, un producte tan deliciosament elaborat com el llibre del qual ens ocupem.

Escenari de gestes guerreres — vint-i-vuit vegades ha estat assetjada —, ciutat antiquíssima, d'un valor històric reconegut i una important tradició cultural, Girona forneix a l'historiador materials suficients per a una apologia brillant. I Carles Rahola, escriptor refinat, que viu — com ens plagué d'escriure en altre ocasió — en mig de papers, de dades, de pols i de llibres vells i que és, no obstant, un esperit lliberal, europeu, obert als quatre vents, no ha necessitat pas fer una apologia brillant per a escriure "La Ciutat de Girona". De la primera plana a la darrera, tot és "emoció continguda" com ha dit darrerament Joan Sacs. Rahola té el sentit de la mesura i el mateix amor a la ciutat li ha impedit de fer lirisme i de produir-se parcialment. Ens ha ensenyat Girona tal com és i no pas tal com un esperit xovinista voldria que fos. Aquest sentit de la justesa, de l'equilibri, ha estat també la causa de què tots els elogis a Girona, transcrits en el llibre, siguin detalls d'impressions rebudes, escrites per esperits selectes que l'han visitada.

Aquest primer volum de "La Ciutat de Girona" estudia la part geogràfica, històrica i monumental. Comença el llibre

en un primer capítol, que és un minuciós estudi de la situació actual: divisions administrativa i eclesiàstica, escut i títols de la ciutat, estructura geològica del sòl, topografia, clima, comunicacions. Segueix el capítol segon amb els subtítols de Prehistòria, edat antiga, edat mitjana, edat moderna, època contemporànea, monedes i segells, principals setges. El tercer capítol és dedicat als monuments religiosos, el quart a les fortificacions i el cinquè als monuments i edificis civils.

Amb tot i ésser un llibre documentadíssim — les cites bibliogràfiques anotades al començament ho demostren prou bé — rarament us doneu compte, en llegir-lo, de què teniu al davant un llibre de història; tots els capítols són igualment interessants i vius, com un relat. Dubtem que sigui possible escriure una història d'una ciutat que logri reunir l'interès i l'atenció del lector com "La Ciutat de Girona".

És indubtable que el senyor Rahola ha reeixit plenament en el seu comès, tot posant la seva cultura al servei de la ciutat i afegint a la producció catalana el començ d'una col·lecció interessantíssima. Esperem amb interès la pròxima aparició del segon volum. — J. F. i S.

Cançons de rem i de vela, per Josep M. de Sagarra. — *Josafat*, per Prudenci Bertrana. — *Julita*, per M. Genís Aguilar. — "Col·lecció Les Ales Estesés", Barcelona.

Veu's ací els tres volums que s'han rebut a la nostra Redacció. Un dels propòsits més lloables dels iniciadors d'aquesta col·lecció era la reimpressió d'aquelles obres que, tenint els mèrits suficients, fossin difícils de trobar en els nostres temps i àdhuc aquelles que per raó de l'època ja llunyana en què aparegueren, fossin desconegudes del públic intel·ligent dels nostres dies. Altres condicions es feien necessàries en una col·lecció que, com aquesta, aspirés a ésser popular: la baratura del preu i un tamany que permetés dur aquests llibres al damunt vostre com uns companys atents a la primera sol·licitació.

Ara per ara els dirigents de "Les Ales Estesés" van duent a terme els propòsits que animen aquesta col·lecció sens defalliments. En felicitar-los, no caldria dir-ho, prometem dedicar-hi la nostra més cordial atenció. — S. i A.

HA ESTAT ENLLESTIT, als obradors de Pere Bas, impressor de REVISTA D'IGUALADA, el llibre de poesies *Els Germans de Sant Francesc*. N'és autor el P. Hilari d'Arenys de Mar, caputxí. Està tirat damunt paper d'estrassa, de fil Guarro i holandès Van Gelder Zonen a grans marges, i l'avaloren il·lustracions d'artistes famosos — estampades, com tot el llibre, pulcrament. — S. i A.

Garba

EL NOSTRE JOVE AMIC, Mn. Josep M. Borràs, fou el "causeur" en una conversa celebrada el dia 22 a l'Associació d'Antics Alumnes i Amics de l'Escola Pia. El tema versava sobre: "El reconeixement actual de la sobirania temporal del Papa no és res més que la manifestació natural i justa d'un dret indiscutible".

En realitat més que una conversa, Mn. Borràs va donar-hi una veritable conferència, tant per la documentació abundosa, com per la preparació, ordenació i demostració de les idees relatives al tema tractat. L'Església Catòlica, entitat supranacional, requereix la potestat temporal suficient per a exercir la seva sobirania espiritual amb tota independència. Mossèn Borràs exposa, amb l'ajuda de textos Evangèlics i amb raonaments dels teòlegs, l'existència d'aquest estat de dret, permanent i indestructible. I passa, després, a examinar l'estat de fet, suara conseguit novament pel recent tractat del Laterà. Davant de la magnitud i transcendència del guany, Mossèn Borràs no dubta en bandejar tots els rezels polítics. Amb una apologia i una adhesió entusiastes, incondicionals, al Papat, va cloure el conferenciant la seva notable dissertació.

Ens plau felicitar, ben sincerament, al nostre estudiós amic, que pertany a aquesta jove promoció de la cleràcia catalana, tan sòlidament preparada i plena d'esperances.—R. i F.

SEMBLA QUE DECIDIDAMENT està senyalat el dia 27 d'octubre, solemnitat de Crist Rei, per celebrar-hi la festa en què seran ofrenats al nostre Sant Crist els *Goigs* premiats en el "Concurs" fallat suara. A desgrat de la reserva hermètica dels interessats en el Veredict, la tafaneria periodística ha posat en circulació diversos noms de poetes que hom suposa premiats. Com a guanyador del premi establert pel Jurat

fan córrer el canonge Dr. Marian Serra i Esturi, cultíssim humanista; professor, molts anys, de Literatura al Seminari de Vich, i autor dels *Goigs de la Puríssima*, de tan fresca i popular inspiració; també diuen que s'han emportat sengles accèssits la poetessa mallorquina Antònia M. Salvà, el simpàtic vicari d'Igualada, Mn. Malats, i el mestre Joan Llongueras. Dels altres dos accèssits sembla que l'un ha anat a caure a Reus, i l'altre a Horta; però no n'hem pogut arrebregar més detalls.

Com a cosa certa hi ha que el mestre Lluís Millet ha fet a Igualada l'honor d'escriure la música amb què han d'ésser cantats els nous *Goigs* el dia de la festa en què seran dedicats solemnement al Sant Crist. Potser ens hauria agradat també un concurs de música; però, posat que aquest concurs no l'havia promès ningú, ni va entrar, segons ens diuen, en el plan definitiu del present Homenatge, trobem molt encertat el pensament dels organitzadors, i no dubtem que serà cosa molt simpàtica a tothom que, avui... i demà, figurin en el repertori de música dedicada al nostre Sant Crist unes solfes del popular i meritíssim Director de l'"Orfeó Català". Ara, que si alguns elements filharmònics es decidíssin, com se rumoreja, a tirar avant la idea del concurs musical, estem segurs que els mateixos organitzadors de l'actual Homenatge se'n sentirien afalagats i agrats.—R. F.

LA FESTA MAJOR és una de les diades de l'any en la qual els pobles d'arreu es lliuren més obertament i sense reserves a l'alegria i a l'esplai. Hom no va pas a disfrutar perquè l'hi empenyin motius de caràcter particular que determinin un rexinolament personal. No. Descartats els partits presos, lliure de predisposicions ulteriors i de finalitats posteriors, hom disfruta, per la Festa Major, de la mateixa manera, posem per cas, que hom treballa els dies feiners.

És indubtable—i vell de tan repetit—que el fet de què us obliguin a fer quelcom us predisposa immediatament a fer tot el contrari i, la convicció d'un forçós gaudi futur és causa de què, per la Festa Major, moltes persones de sentit comú sentin, pel disfrutar, una propensió abstencionista, amb el ben entès de què ací abstencionisme no és pas sinònim d'avorriment, sinó, senzillament, de normalitat.

No sabem si és una il·lusió nostra—cóm ens plauria que no ho fos!—però ens sembla que a la nostra ciutat comença a haver-hi gent de prou sentit comú per a controlar llurs sentiments i fixar, al lliure albir, la data de llurs gaubances.

Aquesta observació és una senyal que nosaltres apreciem com un desvetllament recte i equilibrat del sentit de ciutada-

nia. Al nostre entendre, hom hauria de voler fer les coses normalment i la Festa Major també pot ésser celebrada amb tota normalitat.

Potser mant exaltador fervent de les tradicions nostres interpretarà aquestes afirmacions com una mena d'atac al pairalisme. Ho lamentariem, perquè nosaltres, avui, lluny d'això, només anhelem pel dia que ens serà impossible de trobar gent que salta i balla perquè és la Festa Major i es dona empentes per a ésser a temps a... disfrutar!—F. i S.

ELS QUE LLEGIM TOT SOVINT les seccions esportives dels nostres diaris, hem pogut constatar—amb natural satisfacció—l'existència d'alguns periodistes que, amb una constància exemplar, intenten enlairar l'educació i el nivell cultural dels nostres *sportmens* i, molt especialment, del nostre públic deportiu, amb la lloable finalitat de suprimir, a la llarga, els espectacles denigrants, d'un canibalisme primari, que hom està obligat a suportar per aquests móns de Déu.

En efecte, és una realitat tant palpable l'existència de instints lamentablement primitius, que no és pas rar de veure en els nostres camps de futbol—posem per exemple—individus que senten una delectança selvatgina i un agre-dolç de satisfacció quan, emparats per un contratemps momentani i per l'extremada bel·ligerància dels seus incondicionals, poden atiar la seva bel·licositat en detriment de l'orella del jugador contrari. És ben difícil predir l'acabament d'aquest estat de coses. Les individualitats que formen el públic, poden molt ben ésser—de banda deshonorables excepcions—unes belles persones incapaces de moure un colze, però quan elles es solidaritzen i fan la col·lectivitat esportiva,—bé podem dir-ne això, d'un públic esportiu—aleshores sorgeix la massa compacta, irresponsable, irreflexiva i anònima, vertadera culpable de l'ambient que permet l'existència d'homes instintivament agressius.

Serà inútil que es pretengui justificar aquestes actituds recolzant-se en tractes rebuts de públics forans. El fet de què a un hom, en determinats llocs, no el tractin com cal, no implica pas una actitud sistemàticament irada. A fi de comptes —potser serem titllats d'ingenus—ens sembla que hauriem de voler reconèixer que a despit de tractes poc cordials i anti-esportius, la cosa essencial és, precisament, ésser cordial i noblement esportiu.

En fi, sigui com sigui, veuríem amb plaer que aquestes campanyes pro-educació-esportiva tinguessin l'eficàcia necessària i els nostres camps d'esports deixessin de recordar-nos constantment pretèrites guerres civils.—J. F. i S.

UN NOU BANC a nostra ciutat no hi ha de fer pas cap nosa, menys encara, si es tracta d'una entitat que gaudeix de tan franca simpatia com és el Banc de Catalunya.

La importància del nostre comerç i la riquesa igualadina i comarcal, té prou força per a donar vida a la novella sucursal, sense que les demés se'n ressentin massa.

La inauguració del local, instal·lat amb força elegància i sobrietat, tingué lloc el dia 21. Pere Corominas, secretari del Consell d'Administració, digué unes paraules molt atinades, paraules sobre l'empenta del Banc de Catalunya i el seu projecte d'expansió, representant la part que li toca dins l'economia de casa nostra.

Per la nostra part desitgem que la sucursal que acaba d'obrir a casa nostra el Banc de Catalunya, tingui una vida ben pròspera, al mateix temps que celebrem l'encert d'haver estat nomenat apoderat de la mateixa, en Leonci Soler, ben amic nostre.—R. P. G.

L'AMBIENT GENERAL DE LES FESTES MAJORS, és una cosa enormement col·lectiva. Tothom i cadascú hi aporta una mica de la seva particular idiosincràsia. Lo que passa és que aquestes aportacions individuals, per lo atòmiques són imperceptibles i es perden en l'aigua-barreig comú.

Considerant, en canvi les entitats, la cosa ja varia d'aspecte. Com a aglutinants amb personalitat que són, la seva contribució a la Festa ja és una cosa més destacada. I és curiós i pintoresc a la vegada, investigar aquesta col·laboració col·lectiva sense sortir de l'orde purament recreatiu.

Senyalant només aquelles característiques més particulars, hi haurà entitat que hi durà un to escaientment familiar, amb una punta de ruralisme sàviament administrada, per no morir d'un excés de ciutadania i que es concretarà a la nit primera en una funció d'afeccionats,—excel·lents afeccionats i—caldrà dir-ho?—únics en su género. Una altra entitat aportarà a l'orde del dia, una nota seriosa i pedagògica; al fi i al cap bella cosa la Pedagogia per què serveixi prudentment de llast, a l'excésiu descordament d'aquells dies. L'entitat de mes enllà, figurarà dins el programa de festes, amb un cert sentit tradicionalista per no desmentir la costum, i hi haurà també, grata cosa avui dia que tot s'estandarditza fins els esplais col·lectius, l'espontaneïtat sarauista d'èpoques passades representada victoriosament per veteranes entitats locals.

Finalment i com a pinyol de la diada no mancarà la contribució estètica de sempre, personificada per la mateixa entitat, persistint amb tenacitat remarcable, en llur dèria monològica.

Barregeu aquests elements més o menys heterogenis; agiteu-los abans d'usar-los com diuen certs preparats químics i obtindreu amb aproximació un producte equivalent de Festa Major Igualadina.—P. i Q.

REVISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

BAS D'IGUALADA, IMPRESSOR

Banc de Catalunya

Capital: 50.000.000 de pessetes

Domicili social: Rambla dels Estudis, 10

B A R C E L O N A

AGÈNCIES i SUCURSALS:

BARCELONA: (Sans, Sant Andreu, Gràcia), Madrid, Girona, Lleida, Tarragona, Arbúcies, Arenys de Mar, Badalona, Banyoles, Blanes, Calella, Hospitalet, Eivissa, Masnou, Mataró, Palafrugell, Palamós, Port-Bou, Santa Coloma de Farnés, Torroella de Montgri i Vendrell

BANCS ASSOCIATS:

Banc de Reus de Descomptes i Préstecs, Banc de Tortosa, Banque de Catalogne i Banc d'Olot

Banca.—Borsa.—Canvi.—Cupons.—Valors.—Girs.—Comptes Corrents.—
Caixa d'Estalvis.—Lletres de Crèdit.—Dipòsit de Valors en custòdia.—
Comptes Corrents de Valors.—Informacions Financieres

Té l'honor d'assabentar al públic que ha quedat oberta la nova

S U C U R S A L D E I G U A L A D A

SANT JORDI, 10

TELÈFON, 49

que el mateix que sa Casa Central i demés Agències i Sucursals realitzarà tota mena d'operacions Bancàries

VICTÒRIA HOTEL

PLAÇA DE CATALUNYA, 12 i 13 — RONDA SANT PERE, 2

BARCELONA

Situació única :: El més modern i confortable

Salons especials per a banquets i festes.—140 habitacions totes amb servei d'aigua corrent, freda i calenta, calefacció central i telèfon interurbà. — CENT BANYS PRIVATS

PREUS MODERATS

Direcció Telefàtica: VICTORIAOTEL

Vídua de Josep Mestres

LLAUTONERIA

Carrer de l'Argent, núm. 29

IGUALADA

JAUME DURAN i TORNER

San Simplicí, 12

IGUALADA

OBRADOR DE BASTERIA i BRAGUERS

PREUS MOLT REDUITS

Especialitat en els fets a mida

Hotel Moderno

PROPIETARI

FRANCESC JOVER

Habitacions amb aigua corrent—Preus mòdics

Hospital, 5, 7 i 11

BARCELONA

GUASCH, GERMANS

TEIXITS

ESPECIALITAT EN MOCADORS DE BUTXACA

*FÀBRIGUES
A CAPELLADES*

*DESPATX: ALT SANT PERE, 72-74
TELÈFON 18.456 — BARCELONA*

Càmara Agrícola d'Igualada

Anis del Nola

Anissats dolços i secs

Alcohols vinles

Demaneu-lo a tots els establiments
